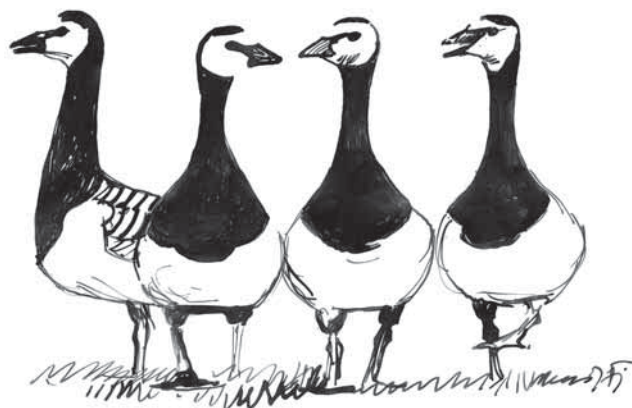

Bramgås *Branta leucopsis*

Barnacle goose

Bramgåsen yngler primært i arktiske egne i Østgrønland og på Svalbard og i de arktiske dele af Rusland, især på øerne Novaja Semlja i Barentshavet (Madsen m.fl. 1999). Siden 1970'erne er der desuden etableret flere kolonier i Østersøen. Fra 1992 har arten ynglet på Saltholm, hvor kolonien i 2003 bestod af 256 ynglepar (Grell m.fl. 2004). Arten er opført på Den danske Rødliste (2004) som *næsten truet*.

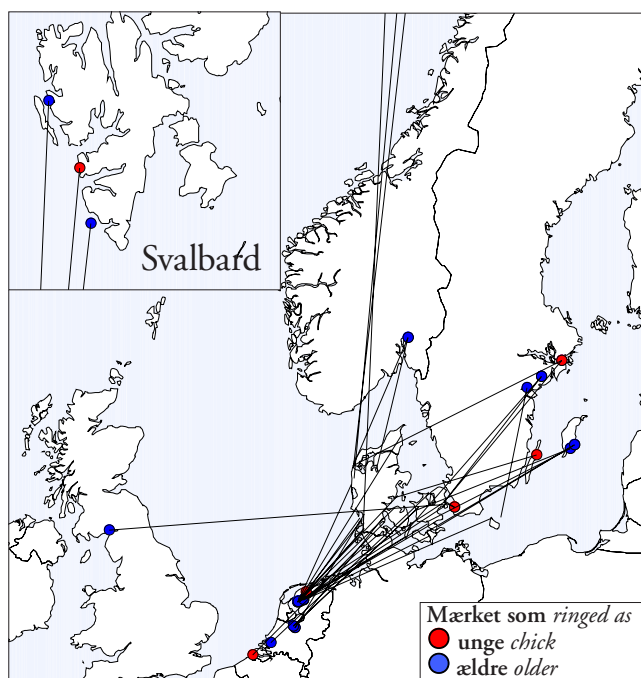

Fig. 1. Mærkningslokaliteter for bramgås ringmærket i udlandet og genfundet i Danmark (n=43). Linjer forbinder mærknings- og genfundingssted. Ringing sites for barnacle goose ringed abroad and recovered Denmark (n=43). Lines connect ringing and recovery site.

De tre arktiske bestande har næsten adskilte overvintringsområder i hhv. Irland og øerne vest for Skotland (ynglefugle fra Grønland), sydvestlige Skotland (Svalbard fugle) samt Tyskland-Holland (russiske og østersøfugle) (Scott & Rose 1996). Russiske bramgæs på vej til og fra Holland raster i stort antal i Vadehavet forår og efterår (Ganter m.fl. 1999).

Mærknings- og genmeldingsdata

I Danmark er der ringmærket otte bramgæs, men ingen af dem er genmeldt. Derimod foreligger der 43 genfund af bramgæs, mærket i udlandet. Genfundene stammer fra perioden 1962 til 1998. Af 34 bramgæs, indrapporteret fra Danmark som døde, var ni skudt.

Træk og overvintring

Blandt de ringmærkede bramgæs, genfundet i Danmark, var tre mærket på Svalbard (fig. 1). Disse fugle blev fundet i Nissum Fjord (15. okt. 1990), Vadehavet (15. dec. 1998) og Nissum Bredning (14. jun 1963) - alle mindst et år efter mærkningen. Det er nærliggende at antage, at disse bramgæs er kommet på afveje til Danmark sammen med lysbugede knortegæs, der overvintrer i store tal på de tre genmeldingslokaliteter. Størstedelen af bramgæssene fra Svalbardbestanden overvintrer ved Solway Firth i det nordvestlige England (Owen & Black 1999). En bramgås mærket her 2. februar 1963 blev skudt ved København 17. oktober 1966.

To bramgæs fra den lille bestand i Oslofjorden, som opstod omkring 1980, er genfundet i den vestlige del af Limfjorden hhv. i slutningen af august og midt i januar.

Fra den sydsvenske ynglebestand, som etablerede sig i begyndelsen af 1970'erne, er 12 bramgæs genfundet i det østlige Danmark og én i Nissum Bredning. De svenske fugle overvintrer primært i Holland (Fransson & Pettersson 2001). I alt er 21 fugle, mærket i vinterkvarteret i Holland, genfundet i det sydlige Jylland, på Fyn og Sjælland. Flest er genfundet i oktober-november og enkelte i februar-marts. Hvorvidt disse fugle er svenske eller eventuelt nordrussiske, vides ikke. To bramgæs udklækket i hhv. Belgien og Holland, er genfundet i Danmark i deres andet kalenderår.

Som det fremgår af genfundene, passerer Danmark af trækfugle både fra den arktiske bestand på Svalbard og fra de senere etablerede sydligere bestande. Langt de fleste bramgæs, der ses i Danmark, er imidlertid

fra den russiske bestand – men mærkning af fugle fra denne bestand er først sket efter bramgåsen blev fredet, og det kan være medvirkende til, at der ikke er genmeldinger af russiske fugle fra Danmark (P. Clausen pers. medd.)

English summary

The barnacle goose is a new and scarce breeding bird in Denmark, breeding only on Saltholm. However, the species is a common migrant, mainly in southern parts of the country. Forty-three barnacle geese ringed abroad have been recovered in Denmark. Three of these were from the Svalbard population that mainly winters in Solway Firth in northwest England/southwest Scotland. One barnacle goose ringed in this area was later recovered in Denmark. Barnacle geese ringed during migration in southern Sweden or during winter in the Netherlands have also been recovered in Denmark. Furthermore, geese hatched in southern Sweden, the Oslo Fjord, the Netherlands and Belgium have been recovered in Denmark.